

POLITSEILEHT

ADMINISTRATIIV-ÕIGUSLINE AEGKIRI

TALLINNA KESK-
RAAMATUKOOGU

Nr. 46 (256)

13. novembril 1926 a.

VI. aastakäik

Ilmub üks kord nädalas — igal laupäeval.
Tellimise hind: aastas . . . . . Mk. 1000.—
poolaastas . . . . . „ 500.—
veerandaastas . . . . . „ 250.—
Siseministeeriumile alluvatele asutustele ja nende ametnikkudele on tellimise hind:
aastas . . . . . Mk. 800.—
poolaastas . . . . . „ 400.—
veerandaastas . . . . . „ 200.—
Üksik number maksab Mk. 25.—
Tellimised — järgmise kuu esimesest päevast.

Avatud k. 1/29—1/23. Toimetaja kõnetunnid k. 12—1
Toimetus ja kontor: Tallinn, Toompea lossis. Tel. 7-24
Kuulutuste hinnad:
1/1 lehek. Mk. 4000.— || 1/4 lehek. Mk. 1000.—
1/2 „ „ 2000.— || 1/8 „ „ 500.—
1/3 „ „ 1350.— || 1/16 „ „ 250.—
Tunnistuste kaotuste kuulutused Mk. 100.—
Lehe eesküljel 75°/o, tekstis 100°/o kallim.
Adressi muutmise 30 mk.
Adress kirjade jaoks: Tallinn, Postkast nr. 338.
Jooksev arve Eesti panga Tallinna osak. nr. 543.

Sisu: 1) J. Kaiv, Juuremaksude sissenõudmise korrast. 2) Tallinna-Harju prefektuuri aasta-päevaks 13. novembril 1926 a. 3) Mälestusi ja mõtteid eesti politsei kaheksanda aasta-päeva puhul. 4) A. Liit, Ringkäik suurel Berliini politseinäitusel. 5) Dr. Barck, Mõnd nais-politsetist. 6) Suurlinna mängupõrgud. 7) H. Tann, Kaiserdamm ehk enesetapmise-avenüü. 8) Ametlik osa. 9) Küsimused ja kostmised. 10) Kuulutused.

Juuremaksude sissenõudmise korrast.

J. Kaiv.

Juuremaksude sissenõudmist on toime-tatud peajasjalikult administratiiv korras ning selle tõttu on mitmelgi tekkinud arva-mine, et juuremaksude sissenõudmine võib alati sündida selles korras. See ar-vamine ei ole siiski õige.

Administratiiv korras juuremaksude (начеты) sissenõudmise võimalused on väga piiratud. Harilik sissenõudmise kord on kohtu kaudu.

Ametnikkudelt juuremaksude sisse-nõudmise juhtumised ilma kohtuta on ette nähtud üldises arveseaduses (S. K. VIII. k. 2 j.) ja kriminaal-kohtupidamise seaduse § 1068.

Ü. Arveseaduses käsitab seda võimalust § 373, kus öeldakse järgmist:

„Juuremaks (о начетахъ), mis ulatavad üle selle summa, mida seadus lubab revis-

joni asutusel jätta sisse nõudmata ja ilma kirjavahetuseta (§ 372*), kui nad põh-jenevad ainult veal või arve ebatäpsusel (minu harvendus), kuid mitte mõnel seadusvastasel teol või riigi, seltskondliku või era kasu mittehoidmisel, ei tule anda kohtuasutuste harutada, vaid peab kohe nende leidmisel või arvete kin-nitamisel (§ 334) revideerimise asutuse enese poolt teatatama kellele tarvis temast alamatelt ning temale võrdsetelt asutustelt ja isikutelt viivitamatuks sissenõudmiseks täidesaatvas korras nii suur kui sisse-nõudmise summa ka ei oleks, temast kõrge-matelt asutustelt ja isikutelt aga valitseva senati eelkäiva loa põhjal.“

Nagu ettetoodud paragrahvist selgesti näha, antakse siin võimalus täidesaatvas

*)—Kaotatud.

korras, s. o. ilma kohtu poole pöördumata, sisse nõuda ainult neid juuremaksu, mis põhjenevad ainult veal või arve ebatäpsusel.

Sama mõtet kordab üld. arveseaduse järgmine paragrahv (374), mis käib:

„Sissenõudmised juuremaksude alal üle selle summa, mis revideerimise asutustel lubatud jätta jälgimata (§ 372), kui nad ei põhjene lihtsal arve ebatäpsusel (неточность), vaid seadusvastasel teol või riigi, seltskondliku või era kasu mittehooldamisel, samuti ka maksude seadusvastasel toimetamisel (производство сборовъ), määratakse igal juhtumisel kohtuasutuse poolt läbivaatamise järele; sellel juhtumisel esitatakse revisjoni instantsi otsused süüdlaste kohtu alla andmise asjus kinnitamiseks kellele tarvis selles korras, mis kindlaks määratud seaduses riigikeskasutuste ja kubermanguasutuste kohta ning mis kriminaal-kohtupidamise seaduses ette nähtud teenistusliste süütegude suhtes.“

Sedasama korda kinnitavad ka täiendused arveseaduse § 373 juure (p. p. 2 ja 3), mis käsitlevad kontrollasutuste poolt vastavatele asutustele juuremaksude teatamise korda.

Ettetoodust peab järeldama, et üldine arveseadus nõuab üldise reeglina ametnikkudel juuremaksude sissenõudmist kohtu teel, ette nähes ainult § 373 nimetatud erandit.

Vastupidiseid eeskirju ei sisalda ka üksikute asutuste arveseadused.

Mis puutub krim. khp. s. § 1068, siis kõneleb see niisugusest juhtumisest, kus ametnikkude ebaõigest tegevusest tekkinud kahju maksvate seaduste järele kaetakse eriliselt selleks määratud summadest ning kus kahju tekitajaks on sarnane süütegu, nagu seda selgitanud kr. khp. s. § 1089 korras toimepandud juurdlus, mille eest võib karistust määrata distsiplinaar korras. Niisugusel juhtumisel on süüdlase ametniku ülemusel õigus süüdlaselt kahjusid sisse nõuda ilma kohtu poole pöördumata.

Kuna see paragrahv käib ainult erand-

liste juhtumiste kohta, mida iseloomustavad kaks momenti: 1) tekkinud kahjude katteks ettenähtud summade olemasolu ja 2) kahju tekitava kuriteo alluvus distsiplinaar karistusele, siis ei ole võimalik tema eeskirja kohaldada teistel juhtumistel. Ta kujutab ainult erandit üldisest korrast, mis väljendatud krim. khp. s. §§ 17, 18 ja N. S. § 59 ning mille järgi süüdlased süütegudes, mis kellelegi kahju tekitanud, on kohustatud neid kahjusid tasuma ainult sellekohase täpse kohtuotsuse järgi.

Järelikult tuleb ametasutusel igal juhtumisel, peale ülalkirjeldatud erandite, ametniku süü läbi tekkinud riigi kahju tasumise asjas pöörduda kohtu poole. Kuna selleks erilisi eeskirju ei leidu, siis tuleb siin järgida seda korda, mis on maksev eraisikute poolt süüdlaste vastu kahjutasu nõudmise esitamise kohta. Selle juures tuleb silmas pidada järgmist. Seadusega on tehtud oluline vahe valitsusasutuste ametnikkude väikese tähtsusega süütegudele, mille eest karistuse määramine sünnib süüdlase ametniku ülemuse poolt distsiplinaar korras (kr. khp. s. § 1066 p. p. 1 ja 2), ja niisuguste teenistusliste süütegude vahel, millede eest võib karistada ainult kohus (§ 1066 p. 3). Sellele vastavalt on seatud ka kaks erinevat korda ametlalalistest süütegudest tekkinud kahjude tasumise nõudmiste esitamise ning nende harutamise kohta.

Kuni 1917. a., s. o. kuni ametnikkude ametlalaliste süütegude eest vastutusele võtmise korra ühtlustamiseni harilikku vastutusele võtmise korraga (Sead. ja val. k. k. nr. 86, art. 492 ja nr. 261, art. 1899.—1917. a.) tulid kahjutasu palved süütegudes, millede eest võib karistada ainult kohus, juhtida süüdlase ametniku ülemusele, kes siis kr. khp. s. §§ 1086, 1087 ja teiste korras otsustas, kas ametnikku kohtu alla anda või mitte, kusjuures siis kahjukannatajal ametniku kohtu alla andmise korral õigus oli asjast osa võtta tsiviilnõudjana krim. khp. s. §§ 6, 304 ja teistes ettenähtud õigustega. (Järgneb.)

Tallinna-Harju prefektuuri aastapäevaks 13. novembril 1926 a.

Kui panna tähele meie nüüdseid sõdureid ja politseikordnikke, siis ei leia me nende nägudelt seda murejoont, mis oli

omane käesoleva põlve vanematele meestele. On märgata, et neil on tundmata kõik need füüsilised ja psüühilised rasku-

sed, millede surve alt meie rahvas igat-
ses vabaneda aastasadade jooksul. Uue
aja valguselapsed ei oska tihti aru saada
sellest läbipaistmatu pimedusest, kust
meie kadunud põlved otsisid ainustki val-
gusekiirt.

On ekslik arvata, et orjaaja peatum ük-
si seisis talupoegade orjuses mõisa kasuks.
Orjaaeg levines tiheda udupilvena laiali
kõigile aladele, ja tema raskus peitus ka
maavalitsemiseks võõrsilt sissetoodud
ametnikkudes. Võõrad olid seadused,
võõrad seaduse käsitajad ja teostajad,
võõrad keele ja meele poolest.

Eriti maksis meie kodumaa kohta ka
1908. a. ilmunud selleaegse vene peami-
nistri P. A. Stolõpini salajane ringkiri, ko-
halistele elanikkudele kohti politseis mitte
anda. Kohti jagati väljast sisserändanu-
tele ja sissetoodutele ohtral käel. Ja nii
vaatlesid kohalised elanikud pead rapu-
tades, kuidas võõras võim käskis ja ko-
mandeeris, jämedalt ignoreerides ja talle-
tes seda, millest tal puudus otsekohene
arusaamine. Surve oli nii tugev, et 1910.
a. suvel „Novoje Vremja“ avalikult kirju-
tas: vaadake mis sünnib Tallinnas, seal ja-
lutavad Kadriorus ikka veel ametnikud,
kellel kuuenööpidel vene kullid, kuid kes
ise sealjuures kõnelevad eesti keelt. Nii
sooviti päitseid pähe panna keele suhtes
ka veel nendele vähestele, kes nagu koge-
mata olid eksinud võõraste ametnikkude
sekka. See oligi see kadunud aja peapähe.

Meie aeg on kodumaale võinud anda
teise ja parema ametniku, ametniku, kes
võrsunud oma rahvast. Meie teenistuse
peanõudeks ei ole enam päritolevuse kü-
simus, vaid see, mida keegi oskab, kas ta
soovib ja tahab töötada ja kas ta on aus
inimene.

Kuid meie edukäik on veel kaugelt suu-
rem. Meie lühikeseajaline teenistusprak-
tika on töötanud välja publikule sarnase
vastutuleliku korra, mida ei ole märgata
minevikus. Meie kõneleme elanikkudega
nende emakeeles, meie ei küsi seda, kas
publik meie keelt mõistab, küll aga seda,
mis keelt publik kõneleb.

Tallinna linna politseiasutuste ülevõtmi-
ne lahkuvatelt okupatsioonivõimudelt on
selleks lõpuliikumise murdepunktiks minevi-
ku ja oleviku vahel ja käesolev aastapäev
kõige sündsamaks võrdlemise silmapil-
guks. Meie maa ja rahvas on teinud hiig-
lasammulisi edukäike ja ühes sellega ka
politsei. Võtku ajalookäik mis tahes
pöörde, Eesti pärisosaks jääb eesti politsei.

Tallinna-Harju prefektuuri ametnikku-
dele ja kordnikkudele on suur õnn osaks
saanud esimest korda nähtavale kohale
astuda omaette üksusena ametliku korpõ-
ratsioonina. See on tähtis silmapilk, seda
oskame meie hinnata ja kõrgeks pidada.
Pidumarsi helid, mis sellel päeval linnas
kõlavad, hääbuvad varsti, vaid kustuma-
tuks jääb äratus ja käsk — meie riiklist
ehitust jätkata meie rahva kasuks. M.

Mälestusi ja mõtteid eesti politsei kaheksanda aasta- päeva puhul.

Praegust õpetatud ja vormiriides liiku-
vat eesti politseid vaadeldes, tuleb taht-
mata meele see aeg, millal loodi eesti po-
litsei: aprillikuul 1917. aastal. Kuidas
siis kõik teisiti oli, kui praegu! Ei olnud
ühtki mundrikandjat ametnikku, vaid era-
riides vabad kodanikud, kellel oli ameti-
märgiks valge side tähega „M“ pahema
käte varukal. Valitud olid isikud, nagu:
kooliõpetajad, vallakirjutajad ja teised kir-
jaoskajad kodanikud, kellel hoopis vähe
või mitte sugugi polnud aimu politseitee-
nistusest. Puudusid kantseleid, puudusid
raamatud — isegi kõige tarvilisemad sea-
duseraamatud.

Minu mälestused eesti politseist alga-
vad 25. aprillist 1917. a., kui mind valiti
jaoskonna miilitsaülemaks. Koha peale

kaasa viia oli mul: maakonna miilitsaüle-
ma poolt väljaantud ametitunnistus, val-
ge käeside ja kindel tahe korra ja julge-
oleku kindlustamiseks tööle asuda, kõik
muu tuli luua. Jaoskond oli uuesti moo-
dustatud, sellepärast tuli otsast peale ha-
kata: oli vaja leida ruume elamiseks, kui
ka kantselei tarvis, raamatuid soetada, as-
jaajamist sisse seada, kantselei tööjõudu
palgata jne. Liikumiseks oli tarvitada
oma jalgratas ja posthobused, viimaseid
anti miilitsale alandatud hinnaga. Kait-
seriistaks oli oma revolver, sügisepoole
anti ka sõjaväepüss. Telefone ei olnud,
teateid saadeti posti kaudu, kiiremaid —
käskjalgedega. Kordusid tihtipeale juhtu-
mised, kus öösel, nagu pikne oleks lõõnud
vastu magamistoa akent. Vaatama min-

nes, selgus, et oli käskjalg kiirteatega ja sündmusest, millest nii suure põrinaga teatati, juba kaks-kolm päeva oli möödunud.

Algusest peale tekkis vastolu vene kohtunikudega ja kohtu-uurijatega — keele pärast. Oli põhimõtte maksma pandud, et juurdlusi tuleb eesti keeles kirjutada, see aga ärritas eelpoolmainitud härrasid, kes olid võhikud selle keele oskuses. Katsuti ametlikult sundida juurdlusi vene keeles kirjutama; kui see läbi ei läinud, siis püüti palvetega mõjuda.

Vaatamata kõigi puuduste ja raskuste peale, edenes asi siiski kaunis libedasti. Sügisel läks pealinnas võim enamlaste kätte ja kui enamlased maakonna miilitsaülema 15. dets. sõjariistus jõuga ametist tagandasid, otsustasin ameti maha panna ja ühtlasi avaldasin ka ajalehtedes protesti enamlaste seesuguse omavoli vastu. Tagajärjeks oli, öösel ilmusid minu juure püssidega varustatud mehed — 14 isikut — asjaajamist üle võtma ja mind tribunaali viima. Tribunaali ette ma siiski ei jõudnud, sellest vabastas mind enamlaste miilitsaülema ametlik kutse järgmisel päeval tema juure ilmuda seletuseandmiseks. Käisingi tema juures, kästi tööle hakata ja lubati head palka. K-puu, keda kui endist õpetajat tundsin, tähendas muu seas: „Teie ei taha tööle hakata ja protesteerite meie tegevuse vastu! Teised on siiaajani raha teinud, nüüd on kord meie käes raha teha, et lähedamalt elada“. Ma püüsin teisel arvamusel ja lahkusin ametita.

Lahkusid enamlased ja saabusid sakslased. „Wo sind denn die Roten“ oli sakslaste esimene küsimus. Meestele oli palju räägitud punastest ja nende koledatest tegudest ja nad panid imeks, et punaseid ei olnud kusagil näha. Sakslaste ajal ei olnud eesti politseid. Peale sakslaste lahkumist tuli jällegi uuesti otsast peale hakata. Minu esimeseks tegevuseks oli 14. novembril 1918. a. kreispolitsei kohtuaktide ja asjaajamise ülevõtmine saksa kohtunikult. Olin alguses arvamusel, kas sakslane tahab ka asjaajamist üle anda. Aga viimane oli üllirõõmus: „saaks kodumaale, teised on juba ära sõitnud, tehke ise nende aktidega, mis tahate.“

Sellest peale algas raske tööaeg meie politseile. Harilik kord oli mitmete valitsuste kukutamise tagajärjel tugevasti kõigutatud, usku Eesti iseseisvusse oli vähe, kohtute tegevus oli pikaldane, krimi-

naalpolitsei puudus ja kuritegijate hulgas valitses arvamine: las saavad kätte ja mõistavad kinni, ega see valitsus kuigi kaua ei püsi, saame jälle peagi vabaks. Enamlased tungisid sõjaga peale, tuli korraldada ühes väeosadega ja ka ühes taganeda, vilunud ja õppinud tööjõude ei olnud, mehi võeti adra tagant politseiteenistusse.

Mis siis kõik elati läbi! Tapmised, röövimised, põletamised ja vargused olid igapäevasteks nähtusteks. Alles peale enamlaste tagasilöömist jaanuarikuul 1919. a. võis kindlama tegevuse peale mõelda. Ka siis oli seisukord esialgu väga raske. Vaatamata sellele, et toiduaineid vähe ja sõjavägi ja kodanikud kannatasid puudust, oli salaviinavalmistamine levinud; seda valmistasid kõik: taluperemehed, popsnikud, moonakad ja metsavahid, valmistasid ka metsades varjul olevad väejooksikud — viimased vintpüssidega varustatud ja valmis tarbekorral vastu hakkama. Algas sõda salaviinaste ja väejooksikutega. Üheainsa kuu jooksul (märtsikuul 1919. a.) tehti jaoskonnas avalikuks 67 salaviinavalmistajat, nendest tegin isiklikult avalikuks 17. Nii kestis see kuni 1920. a. Väejooksikute püüdmisel 15. jaan. 1920. a. langes vanem militsionär P. Ka mujal juhtus, et politseiametnikud pidid ohverdama oma tervise ja elu. Oleks politsei vähema hoolsusega töötanud, oleks korralagedus väerinna seljataga veelgi suurenenud, mis aga tingimata oleks halvanud sõjategevust. Tagajärjed olid head ja kord paranes silmnähtavalt. Selleks aitasid kaasa järgmised asjaolud: rahu-kohtunikud tegutsesid kiirelt ja vargad ning teised kuritegijad sattusid aastateks kinni, kuna vanglast vabastajat ei tulnud kusagilt; siis hakkas töötama meie parem käsi — kriminaalpolitsei, pandi maksma seadus nr. 309 („R. T.“ nr. 147/148 — 1920. a.), mis korda tunduvalt kindlustas laataldel ja muljal avalikkudes kohtades, määrus hobustepasside kohta kaotas nii laialt maad võtnud hobustevarguse peaaegu täiesti. Ka politseiametnikkudele, kes aja jooksul juba praktikas vilunud, korraldati kursusi, kus neile anti niihästi teoorias, kui ka praktikas hädatarvilikumaid juhatusi ja õpetusi. Selle kõige peale mõtlen tagasi suure rahuldustundega.

Kibedusega aga mõtlen ma tagasi aegade peale lähemast minevikust ja nimelt: kuidas riigimaad ja elusat, kui ka

elutu inventari jagati sõduritele ja mitte-sõduritele, ringkonna valitsejatele ja metskonna metsaülematele ja eraisikutele igasuguseks otstarbeks. Politseiametnikud ei olnud muidugi õigustatud sellest osa saama.

1921. aastal tuli mul politseijaoskonna kantseleiruumidest endises mõisahoones, kus see juba 1918. aastast saadik asunud, välja kolida sellepärast, et need ruumid määrati metskonna metsaülemale. 1924. aastal tuli samal kantseleil teist korda üle kolida, siis juba eramajja, sellepärast, et ruumid anti sõjaväelasele. Sellest ajast peale algavad ka need alalised kokkutõmbamised: politsei olevat ilmaaegne söödik, see muud kui nõuab raha, aga tagasi ei anna penni, seda vaja vähendada, vaja kaotada. Ja vähendatigi mitmel korral. Töö selle vastu aga kasvab, eriti igasuguste maksude ja trahvide sissenõudmise alal. Nüüd tuli veel riigikogu rahaasjanduse koosseisude alamkomisjon, kes 250 meest politsei koosseisust kustutas. Rahu maa peal, politseid pole vaja! Mul ei ole kahju lahkuda sellest nii vaearikkast teenistusest, vaid on kahju neist asjata, nagu seda komisjon arvab, äraviidetud aastatest! Teised selle aja sees on omandanud maad ja varandusi ja on endid igaks juhtumiseks kindlustanud, aga mul tuleb endiselt kümne küüne varal leiba teenida seal, kus mind tarvis on! Kus on mind tarvis? Endistele tööaladele on astunud uued inimesed asemele, kõikjal on kokkutõmbamine ja koondamine, keskja ülikoolid on selle aja jooksul niipalju diplome annud välja ja nende omanikud täidavad kõik ametasutused ja erateenistuskohad. Eestiaegsest teenistusest ei ole, kõige kokkuhoidmise peale vaatamata, midagi järele jäänud, vene ajal mustapäevade jaoks kogutud rublad on traataia taga. Vaatamata selle peale, et mul 30 aastat riigi ja omavalitsuse pensioniõiguslist teenistust, ei ole praegu veel pensioni loota, sest on veel palju aega, kuni saan 60 aastat vanaks! Ja tööd jõuaks veel teha ja tahaks ka teha!

Mõtlen, et valitsus peaks siin seesuguse raske seisukorra lahendamisel abiks tulema ja nimelt: 1) arvesse võttes välispolitsei raskeid teenistustingimusi, peaks pensioni võimaldatama 55 aasta vanadu-

selt; 2) maasoovijatele peaks maad andama ja, 3) peaks vallandatama eestkätt neid, kes hiljem on astunud teenistusse või kelle ametalal on tulnud ette mõnesuguseid väärnähtusi, aga mitte ainult neid, kelle koht likvideerimisele juhtub minema. Mõtlen, et need, kes arvavad, et juba rahu maa peal valitseb ja politseid võib peaaegu likvideerida, eksivad suuresti. Välispolitsei töö on ainult niipalju vähenenud, kuipalju seda teeb kriminaalpolitsei juurdluste alal kriminaalkuritegudes, aga kõik muu on endiseks jäänud, on veelgi kasvanud, näiteks: käesoleval aastal on piimavõltsimiste pärast Tallinnas tehtud kümneduhanded protokollid ja linnakassa arvestab oma sissetulekuid nendest trahvidest miljoniteni, aga keegi ei arvesta, kuipalju tööd see politseile juure on toonud, küll juurdluste kokkuseadmistel, küll süüdistatavate selgitamisel, edasikaebamistel ja trahvide sissenõudmistel. Maksude sissenõudmise korda ei ole siiaajani veel muudetud ja igasugused trahvid, algades 10-margalistest koolitrahvidest ja lõpetades miljoniliste tollitrahvidega, tuleb politseil ikkagi sisse nõuda. Kaitseliit politsei ülesandeid täitnud ei ole ega pole politsei tööd vähendanud, Ei, vaid politsei läbi sissenõutavate maksude mitmepulgalisele redelile on uus pulk — kaitseliidu maksu näol — lisaks tulnud ja politsei on pidanud nii mitugi korda kaitseliitlaste läbi tekkinud asju lahendama. Praegune nähtus „rahu maa peal“ on saavutatud just välis- kui ka kriminaalpolitsei energilise töö läbi, aga kui politseid nii suuresti vähendada, siis kaob see rahu kindlasti. Öeldakse, et ametnikke peab vähendada, sellest ripub meie olemasolu. Aga miks ei vähendata neid igal pool poole võrra? Ei, nõutakse veel ametnikke juure! Maakonna metsaülemad kaotati, aga metsade revidendid pandi asemele jne.

Need on minu mälestused ja mõtted ja ma usun, nii mõtlevad mitmedki minu kaasvõitlejad. Need on rohkem leina, kui juubelpäeva pidumõtted! Aga ei saa teisi, ei saa pidutseda, kui hinnatakse nii viisi tehtud tööd ja nähtud vaeva! Siiski vaatan uhkusetundega tagasi tehtud töö peale, sest see praegune „rahu maa peal“ on meie politsei töövili ja selle tundega hüüan: „Elagu meie politsei!“ Tbs.

Ringkäik suurel Berliini politseinäitusel.

Politseiinspektor A. Liit.

(Järg.)

Krim.-politsei registratuurid olid kõvasti esitatud. See krim.-pol. osakond, mida võiksime nimetada politsei „kurjaks” mäluks, koondab endasse teatavasti väga mitmesuguseid teateid isikute kohta, kellel politseiga olnud kohtamine tõsisemate kuritegude toimimise asjus. Registratuuri andmete täiendamise kõrval kuulub selle osakonna ülesannete hulka ka kahtlaste isikute isiku kindlakstegemine, kellest teada on, et nad endid püüavad varjata valenime taha. Sellekohaselt olid siis ka näitusel esinenud saksa registratuurid: ühelt poolt sisseseeded ja registreerimise viisid, teiselt poolt — tagajärjed.

Registreerimisviiside hulgas esimesel kohal seisab daktüloskoopia. See lihtne ja kindel isiku kindlakstegemise abinõu, mis suuremates keskkohaotades tarvitusele võeti alles käesoleva aastasaja esimestel aastatel, näib nüüd juba pühitsevat üleilmset võitu: kõikide näitusest osavõtivate riikide paviljonides tervitasid kutsealalist vaatajat muu hulgas ikka ka vanad tuttavad ja tõlgi abita mõistetavad näpupälgede ülesvõtted. Kuna daktüloskoopia eelkäija — antropomeetria pankrotti tunnustati kasinalt kümneaastase kestvuse järele (ainult Prantsusmaal püsis ta oma isa, Alphonse Bertilloni, eestkostmise tõttu 1882. a. kuni Bertilloni surmani 1924. a.), võib näitusel kuuldust-nähtust julgesti järeldada, et daktüloskoopia jääb püsima rahvusvahelise kuritegijate vastu võitlemise abinõuna. Daktüloskoopia käsitamist identifitseerimisabinõuna kujutavad Berliini registratuuri andmed. Selle järele oli Berliini registratuuris 1920. a. 254.420 näpupälgede kaarti, 1925. a. 378.135, seega aasta jooksul läbiseigi juurekasv 25.000 uue kaardi võrra. Sama aja jooksul on nimesalgajaid avalikuks tehtud 7628, teopaigale jäetud näpupälgede järele toimijaid leitud 442 ning tundmatuid laipu selgitatud 79 (viimastes tunti ära ulualuseta kuritegijaid). Berliini daktüloskoopiline kartoteek on aga ühtlasi keskkohaks kogu Saksamaa jaoks, muudkui väljastpoolt Berliini saadetakse sinna ainult elukutseliste kuritegijate ja suuremate kuritegude toimijate kaardid. Berliini registratuur, kelle juhataja, Dr. Schneickert, tuntud daktüloskoopia tuli-

sema harrastajana, oli välja pannud rea kaksik- ja kolmiklaste näpupälgid, millised üllatasid suure sarnadusega mustrites, kuid üksikasjalikul võrdlemisel tulid kõigil ilmsiks kindlad lahkumineked. Samas oli näha kokkukasvanud sõrme jälg, milles aga leidsid kaks iseseisvat papillaarjooonestiku mustrit.

Ka kuritegijate päevapildi albumid ja isikukirjeldus näikse kuuluvat registratuuride raudvara hulka. Huvitav on märkida, et peale Dresdeni nüüd ka palju teisi Saksamaa suuremaid keskkohi on tarvitusele võtnud albumite asemel n. n. fototeegid, s. o. päevapiltide alalhoidmise kartotegiviisi.

Muudest üldisema tähtsusega kartoteekidest oleks nimetada hüüdnimede kartoteek, otsitavate isikute ja dokumentide kartoteek, vanglasviibijate kartoteek, kuritegijate isiklikud aktid ja toimitud kuritegude kartoteek, millele vastavad meil samanimelised kartoteegid, viimasele kahele — teated elukutseliste kuritegijate üle ja juurdluse kokkuvõtted. Peale nimetatute on Saksamaal mitmel pool veel tarvitusel kadunud isikute kartoteek, kuritegijate käekirjade kogud ja mõned puhtkohaliku tähtsusega vähemad kartoteegid.

Enam-vähem uudisena võiks nimetada peopesajälgede kogusid, millised nagu monodaktüloskoopilisedki kaardid, võetakse ainult elukutselistelt murdvarastelt ning raskemate kuritegude toimijatelt. Nendest kavatsen lähemal ajal kirjutada pikemalt eriartiklis.

Välja on pandud ka registratuuride juure kuuluvate päevapildistuse töökodade sisseseeded ning registratuuride modellid.

Kriminaalmuuseumide väljapanekud, millised, nagu juba öeldud, olid jaotatud kuriteoliikide järele, pakkusid kõigepealt ülevaadet kuritegijate poolt tarvitatud kuritööriistade ja toimimisevõtete üle, teisalt aga tõstsid nad esile talitusviisid ja abinõud, millised moodne jälgimistehnika tarvitusele võtnud kuritegude paljastamiseks, kindlustustehnika — kuritegude ärahoidmiseks.

Tapmised. Siin oli näha rikkalik kogu teopaiga ülesvõtteid kui ka joonistatud plaane, mida täiendasid juurelisatud tapariistad ja asitõendusena figuree-

rinud muud jäljed ja märgid. Väljapanekutest saab mulje, et sakslased teopaiga kasutamise peale panevad õige suurt rõhku, mis väljendub esiteks teopaiga hoolsas läbiotsimises võimalikkude jälgede suhtes, teiseks, püüdes teopaiga väljanägemist võimalikult elavates värvides kohtuniku hindava pilgu ette kanda. Suuremates keskkohdades on moodustatud mõrtsukatööde puhuks koguni erilised, asjatundjaist koosnevad komisjonid, n. n. Mordkommissionen, kes viibimata peale kuriteo teate kättesaamist kohale ruttavad ja teopaiga igakülgse uurimise alla võtavad. Komisjoni hulka kuuluvad peale juhataja veel päevapiltnik, daktüloskoop, muude jälgede fikseerija, luurekomando esitaja, kohtuarst ning vastav arv käsutusametnikke. Vaatlusprotokolle aga täiendavad ülesvõtted, üksikasjalikud joonistused, leitud „tummad tunnustajad” ning tähtsamatel juhtumistel isegi teopaiga modellid (korteriitest) ühes peensusteni järeldamatud sisseseadega. See nõuab hulga tööd ja aega, kuid selle jaoks on neil olemas ka küllaldased koosseisud.

Väljapandud tapmisabinõud pakuvad tuttavat, kuid siiski huvitavat pilti: kodutehtud sutsraua kõrval näeme laskerelva tehnika viimast sõna, seatapu pussi kõrval viimistletud pistoda, siin kägistav käsi, purevad hambad, kivi, kaigas, haamer, samas edasi — mürk, põrgumasin, pomm jne. jne., nagu meil, nagu igal pool mujal.

Üksikutest väljapanekutest tapmise alal olgu veel tähendatud järgmised: kogu pealuid, millel näha mitmesuguste tapariistade läbi tekitatud vigastused, samas tarvitatud tapariistad; praparaadid tapmisel vigastatud kehaosadest; putukate kogu, millised tavaliselt asuvad laipadele (nende järele võib teinekord kindlaks määrata, kui kaua laip on seisnud); närijate kogu, kellest teada, et nad laipu vigastavad (meil leiti hiljuti Torma läheduses laip, millel puudus peanahk; arstide arvates on siin tegemist mägra hammaste tööga); lindude ja loomade kogu, kellest teada, et nad korjavad hiilgavaid asjakesi (nende pesadest on, näit., leitud väljalastud kuule ja padrunikestu); lõhkeainete ja mürkide kogud; väga huvitav hammaste kogu hambaarst A. Schwarzilt, Berliinis. Samasugused kogud peaksid ajajooksul aset leidma meie politseikoolis.

Suguvilja hävitamised. —

väljapandud kogu abinõusid, mida tarvitatakse abordi tegemiseks, õpetlik politseiametnikule, kellel tuleb läbiotsimist toimetada sellekohaste juurdluste puhul.

Vargused. Ühelt poolt täielik kogu murdvaraste tööriistu, teiselt poolt kaitseabinõud — patentlukud, riivistikud, võred, alarmsisseseaded, vastutavate öövahtide organisatsioonid. Siin võib tähele panna igavesti kestvat võitlust murdvaraste ja kaitsetehnika vahel. Varnasti peeti, näit., kõvasti rautatud puulaegast julgeks varanduse hoiupaigaks, kuid viili ja rauasaagi levinedes, milliseid toetas vana tubli kang, olid murdvargad neist peagi üle. Nüüd ehitati rauast laekad ja kapid keeruliste seemiste lukkudega, murdvargad võtsid tarvitusele rauapuuri ja sõra. Kõvendati rahakappide ehitust — murdvargad asusid nende kallale hapniku aparaatidega jne. Ja nõnda näib seesama lagu korduvat lukkudega ning võredega, riivistikude ning alarmsisseseadetega: ühelt poolt püüa murdvarastele nende tööd raskemaks ning hädaohtlikumaks muuta, teisalt — abinõude otsimine, kuidas tehtud tõketest kergemini jagu saada.

Vargatööriistade kogud olid õige täielikud. Neis leidus mõndagi, mis meil uudiseks, ometi puudusid nende hulgas tööriistad, milliseid meil käesoleva aasta kevadel kuulsakssaanud korterivaras Vald tarvitas ameerika-lukkude avamiseks. Sama huvitav ja õpetlik oli asjade kogu, mida vargad tarvitanud varastatud asjade peitmiseks. Edasi järgnesid väljapanekud, mis kujutasid teopaiga jälgede käsitamist toimija paljastamise eesmärgiga. „Kirves seisab puu juurte küljes,” seda peavad ka vargapoisid tundma õppima: siin on vanemal ajal tarvitusel olnud vargalõks, mis koosneb võimsast, tugevate kihvadega varustatud terasvedrust sellekohases raamis. Lõks seati akna ette sissepoole üles ja kui nüüd varas läbi akna tungides mõne halbaaimamata liigutusega vedru valla päästis, siis muutus ta seisukord küll äärmiselt kriitiliseks. Nüüd kannab aga moodne kriminaal ligikaudu samasugust seadeldust vestitaskus, kui ta läheb taskuvargaid tabama. Ta on kole hooletu, hõlmad lahti, vahib vaateaknaid, taevast jne. „Paras mees mulle,” mõtleb taskuvaras, poetub ligemale ning juba ongi ta oma sõrmed teise mehe taskukella järele välja sirutanud. Kuid, oh häda! Sõrmed on sattunud „haviõugade” vahele (nõnda nimeta-

takse seadeldust) ja mees viiakse krim-politseisse. Siin on veel näha alarmsisseadetega varustatud akti- ja reisitasku ning samasugune naisterahva käekott. Ühe juures on seletus, et selle abil olevat tabatud tervelt 27 taskuvarast.

Väga palju on Berliinis varguste ärähoidmiseks korda saatnud krim.-politsei juures asuv nõuandekoht ja organiseeritud öövahtide ühing — „Võtme ja lukustamise seltsi” nime all. Nendest kavatsen edaspidi pikemalt kirjutada.

Valeraha osakonnas võis näha mitmesuguseid valeraha valmistamise abinõusid: metallraha valmistamise vormid ja stantsid, paberraha valmistamiseks litograafia kivid, klisheed, veemär-

givaltsid ning hulk valerahatüüpe. Samas hulk näiteid õigete rahade ümber-temisest.

Tulesüütamise osakond oli üks väiksematest kogu näitusel. Tuleb see muidugi sellest, et kordaläinud tulesüütamine hävitab ka kõik jäljed. Oli näha mõnesuguseid ajasüütajaid, suurem osa neist kujutasid tuttavat võtet, kergesti tuldvõtvate ainete keskele asetatud küüralt. Selle osakonna tegid aga huvitavaks Berliini korstnapühkijate ühingu poolt väljapandud läbilõiked vigastes ning liigtahmunud korstnatest, lõõridest ning ahjust, mis sageli tuletekkimise põhjuseks. (Järgneb.)

Mõnd naispolitseist.

Ministeeriumi nõunik Dr. Barck, Karlsruhe.

(Berliini politseikongressil peetud referaat.)

Naispolitsei ajaloo alusmüüriks tuleb lugeda tegevust hoolekande alal. Ilmasõja mõjul pidid naised täitma ülesandeid, mis kuni ilmasõjani lasusid ainult meeste õlgadel ehk mis vähemalt olid meeste eesõiguseks. Ilmasõja ajal ja suure sõja tõttu muutusid ka vist küll kõikides riikides, mis osa võtsid sellest sõjast, seltskondlikud ja sotsiaalsed vahekorrad ja olukorrad. Sellest tõeasjast tuleb välja minna naispolitsei küsimuse selgitamisel. Sellel seisukohal asub ka Inglismaa nais-hoolekandepolitsei juhataja Miss Allen omas raamatus „The Pioneer Policewoman“ (Challo & Windus, London, 1925), kus minu teada käsitatakse esimest korda kokkuvõetult ja ülevaatlikult naispolitsei arenemise ajalugu. Kui selles raamatus väljendatud seisukohti kokku võtta, siis selgub, et naispolitsei ei tekkinud selle tõttu, et seda peeti tarvilikuks rohelise laua taga ja et arvati, et politsei organisatsioonis peaks kohti leidma ka naised, vaid sellepärast, et igapäevane, tegelik elu nõudis seda, praktika õpetas, et osa politsei funktsioonidest tuleb naiste peale panna.

Samasuguseid mõtteid avaldab ka samadel põhjustel New-Yorgi naispolitsei juhataja Miss Hamilton oma raamatu „The Policewoman“ (Fredrick A. Stowkes, company, New-York, 1924) eessõnas. See pole muidugi juhus, vaid tingitud elukogemustest. Miss Hamilton kirjeldab omas raamatus Ameerika Ühisriikide naispolit-

sei tegevust, eriti selle politsei tööd ja ülesandeid New-Yorgis, ja jõuab kindlale veendumusele, et otsustavat sõna naispolitsei organiseerimise ja naispolitsei tegevusülesannete küsimuses ütlevad ikkagi igapäevased politseiteenistuse kogemused. Nii siis muutubki küsimus, kas üldse on vaja naispolitseid ellu kutsuda või mitte, otstarbekohasuse, praktika küsimuseks.

Ei saa mingit kahtlust olla selle kohta, et politsei, see tähendab riiklise eksekutiiv-võimu suhted publikuga ja sellega ka ümberpöörduvalt kodanikkude suhted politseiga on täielikult muutunud peale ilmasõja lõppu kõikides maades, kus varem politsei enesest kujutas autoriteetliku riigivõimu väljenduse. Kuid ka sarnane arenemine ei ole uudiseks politsei ajaloos. Mina julgen siinkohal meele tuletada Inglismaa demokraatia ajalugu ja inglise ministri sir Robert Peel'i politseireformi, mille tagajärjeks oli see, et tema politseiametnikke hakati rahva poolt nimetama „Bobbies“, nimetus, mis seni ajani püsib ja mida praegugi tarvitavad inglise kodanikud oma politseinikkude kohta, mis näitab head vahekorda publiku ja politsei vahel. Et, nagu selgub, tahetakse sarnaseid vahekordi, sarnast olukorda luua kõikides maades, ka seal, kus varemalt selle peale ei mõeldudki, sellejuures püütakse seda teha järjekindlalt ja teadlikult, siis peaks sellest järeldada võima, et naispolitsei orga-

niseerimise vastu enam midagi ei tohiks olla, kus tegelik elu seda nõuab, peaks arvama, et on saanud naispolitsei õitse-aeg. Kui niimoodi asja peale vaadata, siis võib ütelda, et üleilmse naiste hääleõiguse eest võitleva liidu kongressi otsus (kongress peeti käesoleval aastal Pariisis) küll üleliigne oli, mille järele rõhuva enamusega avaldati soovi, et naispolitsei seataks sisse kõikides nendes riikides, mis kuuluvad ülaltähendatud üleilmse liidu hulka. Ühenduses kõige eelpooltooduga tahaksin veel nimetada, et ka rahvasteliidu juures olev „Commission consultative de la traite des femmes et des enfants“, kus harutatakse naistega ja lastega kauplemise vastu võitlemise küsimusi, naispolitsei ellukutsumise ja organiseerimise üle mõtteid vahetas 1925. a. maikuu peetud koosolekutel.

Kui nüüd aga tegelik elu ise vastab küsimusele, kas on tarvidust naispolitsei järele, kas on mõtet seda organiseerida, siis arvan, et võib täie õigusega ja julgusega ütelda, et tegelik elu vastab ülesseatud küsimusele jaatavalt, olgugi, et muidugi naispolitsei elluviimise meetodid ja viisid võivad olla mitmesugused, ärarippuvalt kohalistest oludest ja elutingimustest. Mina olen ühenduses kõige sellega arvamisel, et inglise ja Kölni linna nais-hoolekandepolitsei osavõtt Karlsruhe juunikuul 1925. aastal korraldatud rahvusvahelisest politsei-tehnilisest näitusest on otsustavat mõju avaldanud naispolitsei küsimuse kohta Euroopa mannermaal; sest sellest ajast peale on asi hakanud nihkuma ja naispolitsei küsimust on hakatud lahendamisele võtma ka Euroopa mannermaal. See on, minu arvates, kõige pealt inglise naispolitsei juhi, Miss Allen'i, teene, kes lahkelt vastavatele võimudele vastu tuli ning naispolitsei küsimust Karlsruhe politseinäituse puhul valgustas ja naispolitsei ideede maksmahakkamise eest elavalt võitles.

Muidugi ei ole veel kõiki takistusi kõrvaldatud ning praegugi räägitakse ja kirjutatakse nii mitmelgipool naispolitsei vastu. Võttes kokku kõiki argumente ja motiive, mis naispolitsei ellukutsumise vastu on mõõduandvad mitmetele tegelastele, asutustele ja riigivalitsustele, peab tähendama, et vastu ollakse ikkagi kahel peapõhjusel. Need põhjused on järgmised:

1. Politseihooletamine ja naispolitsei, öeldakse, teevad tegemist ühe ja sama

igas seltskonnas, igas rahvakihis oleva asotsiaalse massiga, kuid sellejuures tegetsevad tähendatud ametvõimud ja asutused, igauks ise õiguslikkudest ja sotsiaalsetest vaatekohtadest välja minnes. Mina arvan, et sarnast vastolu ei võiks praegu enam olla, kui politsei oma tegevuse peale kui sotsiaalse tegevuse peale vaatab ja sellejuures ikka sellest välja läheb, et politsei ülesanne on kõige pealt takistavalt kuritegude ja üleastumiste suhtes tegutseda, ära hoida halba, nii palju kui see seisab tema võimuses. Kus aga tegelikult veel olemas juriidilisi takistusi ja tõkkeid ühiseks koostöötamiseks, peavad kaduma need takistused ja tõkkes, vastavalt elunõuetele. Mina julgen siinkohal meele tuletada Badeni politsei; Badenil moodustavad politsei naishoolekandjad, kes kuuluvad politseidireksioonide koosseisu, juba kauemat aega nii ütelda poliitsemilise hoolekande ja naispolitsei ametnikke, neis on, tähendab, ühendatud need vastandid, mis aga õiguse pärast ei ole enam vastandid. Mina ei kavatsen siin lähemalt selgitama hakata selle näite üksikasju. Kui see küsimus kedagi lähemalt huvitab, siis võiksin tähelpanu juhtida „Deutsche Polizei-Archiv'is“ (Lübeck, Heft 11 — 1926) äsja ilmunud sellekohasele artiklile, mis kirjutatud Dr. Charlotte Anders'i poolt ja milles kirjeldatakse Badeni politsei naishoolekandjate tegevust, ülaltähendatud seisukohalt välja minnes. Töö on, minu arvates, põhjalik ja kirjeldab oieti seda tööd ning tegevust.

2. Teise põhjendusena sellele, et naispolitsei ei ole vaja, tuuakse ette, et naisterahvaste peale ei või panna otsimis- ja jälgimistööd, eriti kriminaalasjades. Selle kohta avaldas veel hiljuti oma arvamist saksa naisliit, kes töötab välja juhtnöörid naistele politseiteenistusse astumisel. „Ülesannete hulka, mis ei tohi mingil tingimisel naisterahvaste peale panna, kuuluvad kõige pealt kriminalistide poolt toimetatavad otsimised, jälgimised, kindlaks-tegemised ja kõiksugused kuritegude avalikustegemise viisid. Naisterahvaste osavõtmine sarnaste ülesannete täitmisest kutsuks välja vastumeelsust kodanikkude juures ja see vastumeelsus on, meie arvates, õigustatud.“ Ka politseiametnikkude peres on samasuguseid mõtteid avaldatud, kuid see käib, minu arusaamise järele, rohkem naispolitsei organiseerimisviisi, kui asja sisu kohta. Mina olen otsusele jõudnud, et need arvamised ei taba märki.

Kõige pealt, arvesse võttes juba eelpool-
toodud mõtteid, saab tähtsam osa naispoli-
itse tegevusest seisma ikka hoolitsemi-
ses hädaohus viibivate naiste ja laste eest,
valves nende järele jne., sarnane ülesan-
ne vastab ju naispolitsei tegevuse alusele.
Siis aga tahaksin teiselt poolt meele tule-
tada, et küll vist kõik politseiasutused
maailmas naiste abi on hakanud tarvitama
ka puht kriminaalpolitseiliste ülesannete
lahendamisel; see käib nii hästi Ameerika-
Ühisriikide, kui ka Inglismaa kohta, na-
gu näitavad selle kirjatüki alguses nimeta-
tud raamatud, seda teed käib samuti juba
pikemat aega tegelikult ka Saksamaa. On
ju isegi juhtumisi olnud, nagu iga krimi-
naalametnik teab, et juhtumisel, kui ei ol-
nud käe pärast naispolitseiametnikke, on
hädaabinõuna kasutatud politseiametnik-
kude abikaasade kaasabi, kes olid sellega
vabatahtlikult nõus, mõnikord isegi, mis
aga kuidagi soovitav pole, ametnikkude
pruutide kaasabi — ja see on annud nii

mitmelgi korral häid tagajärgi, mis ilma
niisuguse abita kunagi poleks saavutatud.
Ka siin näitab, minu arvates, tegelik elu,
et tõesti on olemas vajadus naispolitsei
järele.

Kui see aga on kõik nii, siis jõuaksime
tükk maad edasi, kui rahvusvaheline poli-
itseikongress naispolitsei ellukutsumist
pooldab, kusjuures aga muidugi organi-
satsiooni viis oleneb täielikult kohalistest
oludest ja peab neile vastavalt läbiviia-
dama. Äärmisel juhtumisel võiks välja
töötada rahvusvaheline kriminaalpolitsei-
line komisjon üldiseid juhtnõore, üldiseid
põhilauseid naispolitsei ja selle organisee-
rimise kohta. Igaüks, kellel on tulnud tee-
nistuses tegemist teha politseiorganisat-
siooni küsimustega, teab, et ainult see poli-
itse on hästi organiseeritud, kes on moo-
dustatud ja korraldatud nii, nagu seda
nõuab tegelik elu. Minu soov oleks, et
igalpool seal, kus asub politseiasutus, leh-
viks ühtlasi ka naispolitsei lipp.

Suurlinna mängupõrgud.

Peaaegu kõikides Euroopa suurlinnades
võime tähelepanna seda nähtust, et peale
maailmasõja lõppu nii avalikkude, kui ka
sala-mängupõrgute arv vahetpidamata
kasvab: inimesed tahavad ruttu, nii ütelda
üle öö rikkaks saada, sellejuures võimalik-
ult vähe vaeva nähes, et siis elu maitsta
täie jõuga. Mänguklubide (selle nimetuse
all tegutsevad enam-vähem kõik mängu-
põrgud, olgu nemad avalikud või mitte)
asutajateks on muidugi inimesed, kellede
ainus siht seisab selles, et „klubi“ võõras-
telt nii palju raha taskust meelitada, kui
see vähegi võimalik. Ka mängupõrgute
omanikkude huvi seisab selles, et hästi
ruttu palju raha teenida ja sealjuures kasu-
tatakse ära kõiksuguseid võimalusi, mis
seadusega on lubatud ja mis käivad sea-
duste vastu. Hoolimatus — see on sar-
naste klubide asutajate ja omanikkude ise-
loomu kõige silmapaistvamaks omadu-
seks. Mitme suurlinna ametvõimud on
katsunud avalikkude klubide-mängupõr-
gute arvu sellega vähendada, et nende
kohta pandi maksma alkoholiliste jookide
müümise keeld. See samm aga pole tege-
likus elus suuremaid tagajärgi annud, sest
praegu müüakse niisuguste linnade klubi-
des „karastavaid jooke“, see tähendab, et
klubi võõrad joovad nüüd likööri mitte

klaasidest, vaid tassidest, nagu oleks see
kohvi jne. Politseilised revisjonid ei anna
tihti mingisuguseid tagajärgi, sest tuleb
meeles pidada, et mängupõrgute omanikud
on suuremalt osalt isikud, kellel juba õige
kirju minevik selja taga, kes oskavad kõik-
suguste abinõudega seadustest ja määrus-
test mööda hiilida. Tihti asetatakse klubi-
ruumide seintele, näiteks, teadaanded, kus
öeldud, et „klubi juhatuse koosoleku ot-
suse põhjal sellest ja sellest kuupäevast
tõstetakse liikmemaks selle ja selle summa
peale“. See on tehtud muidugi kõik sil-
makirjaks, et revideerijaid ametnikke us-
kuma panna, et tegemist on igapidi korra-
liku ja soliidse klubiga. Tegelikult pole
klubil harilikult liikmeid olemaski peale
omanikkude: kahe või kolme isiku ja liik-
memaksu loomulikult keegi ei maksa. Mõ-
nes kohas on olemas ka väga hästi pee-
tud liikmemaksu raamatud, kuhu täpselt
märgitud, millal keegi liikmetest õiendas
oma liikmemaksu. On vist ülearune juure
lisada, et sarnaseid raamatuid peetakse
ainult politsei jaoks, kui viimane tunneb
suuremat huvi klubi ja selle tegevuse
vastu.

Kui võõras sarnasesse klubisse läheb,
võtab tema vastu võõraste vastuvõtmi-
seks määratud „klubi liige“ ehk „korra-

pidaja liige“, s. o. üks klubi omanikkudest, ehk selleks palgatud isik, kellel pole klubiga mingit ühendust. Muidugi on vaja soovitus, et klubisse pääseda, ja nimelt teise liikme soovitus. Viimane seisab selles, et suuremaid tänavaid mööda selleks palgatud isikud (Berliinis nimetatakse neid Schleppei'iteks) liiguvad ja usaldustäratavatele isikutele (kellel võiks olla raha ja kes ei ole politseiametnik) ettepaneku teevad mänguklubisse astuda, „mis on soliidne ja kus liigub hea seltskond“. Sarnasele võõrale antakse „korrapidaja“ liikme poolt kaart ning tseremonii on lõppenud — võõras võib klubi ruumidesse minna ja mängida nii palju kui süda soovib ja — raha on. Järgmisel korral vaadatakse sarnasele võõra peale juba kui alalise külalise peale ja temale antakse vastav kaart. See üksi juba peaks näitama, et niisugustel ettevõtetel mingit ühist pole klubiga.

Klubi riiehoiudaja, samuti ka laekahoidja, mängujuhataja, võõraste vastuvõtja on harilikult ühlassi klubiomanikud või ühel ehk teisel viisil huvitatud klubi heakäekäigust: mitte ainult palga saamise pärast, vaid ka selle tõttu, et nemad rahaliselt toetavad ettevõtet. Neid ametmehi otsitakse harilikult kuulutuste kaudu ajalehtides. Esimeseks ja peatingimuseks, et kohta saada, on suurema kautsjoni sissemaksmine. Selle eest lubatakse maksta head palka. Kui äri õitseb, siis maksavad „direktorid“ ka tõesti head palka, vastasel korral aga ei saa need mehed palka ega ka harilikult enam kautsjoni tagasi, ja, võib olla, läheb suure vaevaga teenitud raha teiste isikute taskusse. Eriliselt võib niisuguste kautsjonite nõudmist ja pettusi sel alal tähele panna Berliinis. Veel hiljuti otsis keegi mees kautsjonivõimulisi isikuid (tagatise suurus 1000 kuni 2000 Saksa marka, s. o. umbes 90.000 kuni 180.000 meie marka!) elegantse klubi avamiseks. Petis oli sealjuures nii osav, et suutis paljudelt isikutelt raha meelitada, mille peale tema muidugi kadus kui tina tuhka, praegu otsib kriminaalpolitsei teda taga.

Riiehoiuruumist viib üks harilikult otsekohe mängusaali. Keskmises suurlinna mängupõrgus võib igal õhtul leida umbes sada inimest, mehi ja naisi, kes ärritatult ehk — vähemalt väliselt — külma-vereliselt rohelise laua taga istuvad ja õnne katsuvad. Pangapidaja kõrval seisab suur kast, millesse pangapidaja mahutab raha või mängumärgid. Kastil seisab alati pealkiri: enne mängualgust peab rahali-

selt kõik selge olema, see tähendab, et pangahoidja peab nii palju raha kasti panema, et suudab kaotuse korral kõigile mängijatele võidu välja maksta. Kuid tihti ei ole selles kastis pennigi raha ja ühtki mängumärki.

Pangapidajaks on harilikult inimene, kes hasartmängijate peres juba hästi tuntud, kes tihti ilma rahata on — sest kõik raha on mängupõrgus maha mängitud — ja kes mängib hea õnne peale võlgu, olgugi, et see otsekohe iga klubi reeglite vastu käib. Tekib küsimus, kas sarnane klubi ei toeta omalt poolt niisugust pangapidajat, laenates temale tarbekorral raha. Seda niisugused klubid ja nende „juhatused“ kunagi ei tee, see on neile liig riskantne äri, mis võib tuua ainult kahju. Kui pangapidaja kaotab (mõistagi sarnane, kellel raha ei ole), annab tema harilikult mingisuguse allkirja, et tema sellele ja sellele raha on võlgu. Paremal juhtumisel saab õnnelik võitja niisugusel korral klubisheki, mis aga tihti muutub väärtusetuks paberilipakaks, sest vahepeal võib klubi suletud saada politsei poolt ehk omanikud arvavad heaks kiirelt ja jäljetult kaduda. Igal juhtumisel aga sunnib sarnane võlakohustus võitjat uuesti klubisse tulema, mäng algab uuesti ja nii käib see asi päevast päeva.

Mäng neis klubides algab harilikult õhtul, kuid on olemas ka ettevõtteid, kus juba peale lõunat rohelise laua taha istutakse. Hasartmängud kestavad terve öö kuni järgmise hommikuni ehk isegi lõunani, et paari tunni pärast uuesti peale hakata. Keskmiselt mängitakse paremates mängupõrgutes 14 tundi päevas (Berliinis ja Pariisis). Kui klubi on poolehoidu leidnud ning võõraid palju, siis õitseb omanikkude äri hästi. Berliini politsei andmete järele, näiteks, mängitakse ühes keskpärases klubis ümmarguselt 10 mängu ühe tunni jooksul, iga mäng lõpeb keskmiselt 200 Smk. pangaga, see tähendab, et läbikäik on ühe tunni jooksul $200 \times 10 = 2000$; sellest summast saab klubi „kaardirahana“ 5%, see teeb välja 100 Saksa marka (9000 Emk.); kui võtta keskmist „tööpäeva“, mis, nagu juba tähendatud, on 14 tundi pikk, siis teenib klubi keskmiselt öö-päeva jooksul 1400 Saksa marka, see on umbes 125.000 meie marka. Maha arvata tulevad sellest summast mitmesugused kulud, nagu üür (mis harilikult õige soolane on), küte, valgustus, teenijate palgad jne. jne., need summad ulatavad kuni 400 S.-margani päevas; teiste sõnadega on klubiomanikkude pu-

haskasu 24 tunni jooksul 1000 Saksa ehk 90.000 Eesti marka. Sellele lisaks tulevad veel tulud riietehoiu eest ja teised väiksemad tulud. Saksa ajakirjanduses on see küsimus viimasel ajal harutamisel olnud ja nõutakse kõige pealt — kui klubisid ei taheta sulgeda kartusel, et siis salaklubide arv tunduvalt tõuseb, mis kontrollimist väga raskendab — et maksuametid nende ettevõtete vastu tunneksid rohkem huvi ja kiiremalt tegutseksid sarnaste tõsisel mõttes liiakasuvõtjate sissetulekute maksustamise suhtes. Umbes samasugune olukord valitseb ka teistes Saksamaa ning üldse Euroopa suurlinnades.

Politseid huvitavad sarnased klubid mitte ainult sellepärast, et seal tihti müüakse salajaselt alkoholi, samuti ka kokaiini, morfiumi jne., vaid ka selle tõttu, et neis sageli käivad tuntud juhusteotsijad, tagaotsivad kuritegijad, ühe sõnaga igasugune kahtlane element ja ka selle tõttu, et mitmes klubis valesti mängitakse ja nimelt sihilikult valemängu harrastatakse. On juhtumisi tulnud ette (Viinis ja Berliinis, kus lähemal ajal üks suurem valemängijate protsess tuleb kohtulikule harutusele), kus klubi „eestseisuse“ liikmed annavad pangapidajale märgitud kaarte, mille tõttu mängijad on kaotanud suuri summe paha aimamata. Klubiomanikud ja pangapidajad tegutsevad tihti ka teisiti käsi-käes: omanikud annavad pangapidajale kokkulepitud salamärkide abil teada, missugused kaardid on vastasel käes. Üldse käiakse sarnastes klubides pangapidajatega — elukutseliste mängijatega väga õrnalt ümber: on ju nemad klubi peatoed. Neile antakse kõiksuguseid eesõigusi, milliste osaliseks

ei saa kunagi harilikud mängijad. Kui pangapidaja kaotab, lubatakse temale keset mängu kaarte vahetada, kuna mängijad võivad kaarte vahetada ainult mängu lõpul jne. Arusaadavalt kestab sarnane sõprus pangapidajate ja klubiomanikkude vahel ainult nii kaua, kui pangapidajal on raha. Ka teisiti kaitsevad mängupõrgute omanikud oma pailapsi — pangapidajaid. Kui keegi võõrastest järgimööda palju võidab ja mitmel õhtul järgimööda võidab, mis aga õige harva juhtub, siis palutakse sarnast õnnelast tulevikus mitte enam klubisse tulla. Sarnane teguviis olevat levinenud eriti Pariisis.

Sellest kõigest on näha, kui võrd hädaohtlikud on sarnased klubid ja seepärast on ka arusaadav, et politsei „klubide“ vastu võitleb nii palju, kui tema vähegi suudab ja nii palju, kui seda võimaldavad vastavad seadused. Täie õigusega arvatakse, et enesetapmiste arvu kohutav kasvamine Euroopa suurlinnades osalt tingitud on mängupõrgute olemasolust, kus äri- mehed oma varanduse, ametnikud riigi raha, perekonnaisad viimase palga maha mängivad. Statistika tõendab seda arvamist, kusjuures aga nägematuks muidugi jäävad need juhtumised, kus kaotajad veel õigel ajal hädahoost saavad aru ja nii ütelda pääsevad sinise silmaga. Sest — ja see on mängupõrgute suurim hädahoht — külalistena käivad neis „klubides“ mitte ainult elukutselised hasartmängijad ja mitmet liiki kuritegijad, vaid publiku-mängijate suurem osa koosneb: kaupmeestest, ametnikkudest, arstidest, advokaatidest, näitlelastest, sõjaväelastest, käsitöölisest ja lihttöölisest.

Kaiserdamm ehk enesetapmise - avenüü.

H. Tann.

Kui keegi Berliinis viibib ja on elust tüdinud, siis tuleks temal loobuda laske-riistast, nööriist ja veest, sest nendest abinõudest on suurlinn jõudnud ette ja õpetab paremat meetodit. On ainult tarvis sammuda hommikul kella 9 või öösel kella 3 paiku üle Kaiserdammi. Tagajärgi võib ette kuulutada: seda isikut ei ole, kui tema pole inimene-madu, ei valda dresseeritud ahvi nobedust ehk kirjatui kiirust, kes eluga pääseks üle Kaiserdammi.

Kaiserdamm on oma moodsa suure ilma- sõja järg. Tahtmatult tekib mõte, kui suu-

re ilmasõja ajal vahvuse eest riste jagati, miks siis nüüd seda ei tehta, kus ühelt eraisikult nõutakse suurt vahvust ja julgust, pannes oma elu kaalule, et sammuda üle selle tänava. Siin sellel kilomeetritepikkusel tänaval kihutavad igasuguse jõulised autod. Siin mässab kiiruse joovastuses modern gladiaator, tema kõrgus, auto-juht.

Õnnetuste ärahoidmiseks on võetud kõik abinõud tarvitusele ja hulk politseinikke on välja pandud liikumise korraldamiseks. Kuid mis suudavad määrused ja korra jä-

rele valvavad ära teha, kus üheksaküm-
mendseitse tuhat nelisadaükstest sõiduriis-
ta läbi sõidab.

Inimesed, kes sellel tänaval elavad, või-
vad end tunda alati tööstuse lahinguväljal
ja väärivad kahetsust.

Ametlik osa.

Käskkirjaga 3. novembrist s. a. nr. 95 siseministeeriumile

on Pärnu prefektuuri sekretäri ajutine ko-
hustetäitja Jaan Põldsam kinnitatud
sama prefektuuri sekretäriks, arvates 27.
septembrist s. a.

Piirivalve valitsuse ülema käsk kiri 8. no- vembrist s. a. nr. 120.

(Väljavõte.)

Revideerisin 25., 26., 27., 28. oktoobril s.
a. Narva ja Peipsi jaoskonde ja leidsin
meeskonna väljaõppe, sisemise korra, var-
rustuse ja valveteenistuse üldiselt rahul-
oldavas seisukorras; Narva jsk. Komar-
rovka rajoonis, Peipsi jaoskonna Mustvee
rajoonis heas seisukorras.

Iseäranis paistsid välja selles mõttes Ko-
marovka, Keikino, Lohusoo ja Mustvee
kordonid.

Teenistuse nimel avaldan kiitust Komar-
rovka rajooni ülemale kapten Uukile ja
Mustvee rajooni ülemale kapten Linsonile.

Eeskujuliku korra ja teenistuse eest, mis
ilmsiks tuli revideerimisel, avaldan kiitust
Narva jsk. kordoni ülematele veltveebel
Maddissonile, veltveebel Jansonile ja
Peipsi jsk. kordoni ülematele veltv. Lillele,
van. allohv. Nõmmele.

Politseidirektori käskkirjaga 9. novemb- rist s. a. nr. 45

on politseikooli komissari kohustetäitja
Gustav Muikmann ja poliitilise politsei van.
assistendi kohustetäitja Tartus Richard
Leppik politseikooli juures katsekomisjoni
ees 3. novembril s. a. politseiameti kutse-
tunnistuse saamiseks eksamid sooritanud.
Tähendatud ametnikkudele on politseikooli
ajutise korralduse § 35 p. 4 põhjal politsei-
teenistuse kutsetunnistused välja antud.

Pärsamaa rajooni konstaabli kohuste-
täitja Saaremaal Toomas Kaasik on vab-
bastatud ametist omal palvel, arvates
1. novembrist s. a.

Viljandi prefektuuri konstaabli kohuste-
täitjad Hans Ritso ja Jaan Ritso on kinni-
tud sama prefektuuri konstaabliteks, arva-
tes 27. septembrist s. a.

Pajusi rajooni konstaabel Viljandimaal
A. Mets on vabastatud ametist omal pal-
vel, arvates 1. novembrist s. a.

Raasiku jaoskonna politseikomissari as-
jaajajaks on määratud Tallinna 6. jaos-
konna vanem kantseleiametnik Eduard
Kabrej, arvates 1. novembrist s. a.

Poliitilise politsei agent Tartus Leon-
hard Kabin on vabastatud ametist kaitse-
väe teenistusse kutsumise puhul, arvates
26. oktoobrist s. a.

Poliitilise politsei agent Tallinnas Paul
Eck on vabastatud ametist omal palvel,
arvates 1. novembrist s. a.

Küsimused ja kostmised.

Nr. 922. A. T. Küsimus. Tallinna linna
keskhaigemajast on maa konstaablile välja
saadetud nõudmine haigemajas viibinud
täiealise isiku ravitsemismaksu sisse-
nõudmiseks tema omakstelt.

Kas on sarnasel korral politseil õigus

sunniviisil tähendatud maksu omakstelt
sisse nõuda, kui omaksed vabatahtlisest
maksust loobuvad ja kui isik (laps), kelle
ravitsemismaksu nõutakse, nende (vane-
mate) juures enam ei ela?

Vastus: Ei ole õigust.

Väljaandja: **Siseministeeriumi administratiiv-ala kirjastus.** Vastutav toimetaja: **E. Maddison.**
Tegev toimetaja: **O. Angelus.**

K u u l u t u s e d.

Tunnustatakse maksvusetuks järgmised isikutunnistused:

- Mütt, Ado Ado p., v. a. Uusna vallaval. 1921 a. (38778)
- Vanin, Johanna Hendriku t., v. a. Loodi vallaval. 1924. a. (38778)
- Risov, Aleksander Egori p., v. a. Irboska vallaval. (38778)
- Kallas, Johannes Johani p., v. a. Tervastu vallaval. 1920 a. nr. 81. (38778)
- Lainas, Reet Mardi t., v. a. Holstre vallaval. 1920 a. (38778)
- Tääker, Johan Matsi p., v. a. Taevere vallaval. 31. 1. 20 a. nr. 745. (38778)
- Karro, Rosalie Peetri t., v. a. Vaimastvere vallaval. 12. 2. 20 a. nr. 387. (39738)
- Lindermann, Salme Johani t., v. a. Porkuni vallaval. 9. 9. 22 a. nr. 1514. (39739)
- Juhkam, Johannes Ado p., v. a. Einmani vallaval. 19. 4. 20 a. nr. 798. (39740)
- Ööpik, Aleksander Ado p., v. a. Paasvere vallaval. 10. 6. 22 a. nr. 1457. (39741)
- Teor, August Jakobi p., v. a. Tall. linna pol. 4. jsk. ülemalt 31. 8. 20 a. nr. 14055. (39742)
- Kreitsmann, Aleksander Karli p., v. a. Vao vallaval. 22. 11. 21 a. nr. 1957. (39743)
- Laurison, August Jüri p., v. a. Avinurme vallaval. 7. 9. 20 a. nr. 1156. (39744)
- Länemets, Karl Otto p., v. a. Vao vallaval. 9. 2. 24 a. nr. 49. (39745)
- Hein, Villem Jaani p., v. a. Porkuni vallaval. 23. 2. 20 a. nr. 812. (39746)
- Lehtmets, Olaf Johani p., v. a. Porkuni vallaval. 26. 11. 19 a. nr. 281. (39747)
- Nirk, Richard Ado p., v. a. Porkuni vallaval. 18. 12. 19 a. nr. 327. (39748)
- Olvi, Juhan Peetri p., v. a. Paasvere vallaval. 11. 12. 19 a. nr. 322. (39749)
- Kümp, Martin Konstantini p., v. a. Kogula vallaval. 25. 1. 26 a. nr. 12. (39983)
- Mammers, Hans, v. a. 3. jsk. politseikomissarilt 2. 1. 26 a. nr. 5255. (40034)
- Valgepea, Julie, v. a. Vaivara vallaval. nr. 54. (40035)
- Haak, August, nr. 4547. (40036)
- Reimann, Amanda, nr. 947. (40037)
- Karolos, Korn Hindreku p. (40038)
- Grossmann, Mihkel Karli p., v. a. Saulepa vallaval. 6. 10. 21 a. nr. 631. (40665)
- Põldmann, Miina Pritsu t., v. a. Veltsa vallaval. 1919 a. nr. 449. (40666)
- Muuga, Joosep Adami p., v. a. Rasina vallaval. 9. 12. 19 a. nr. 203. (40800)
- Tikk, Julie Jaani t., v. a. Raadi vallaval. 3. 5. 21 a. nr. 1186. (40799)
- Zirna, Rudolf Peetri p., v. a. Kastre-Võnnu vallaval. 5. 9. 20 a. nr. 2609. (40800)
- Allik, Toomas Peetri p., v. a. Luunja vallaval. 23. 12. 19 a. nr. 25. (40798)
- Leib, Ferdinand Augusti p., v. a. Haaslava vallaval. 11. 11. 22 a. nr. 1086. (40798)
- Tammur, Marie Loviise Karli t., v. a. Kavastu vallaval. 11. 12. 19 a. nr. 323. (40797)
- Konsap, Adele Konstantini t., v. a. Räpina vallaval. 13. 2. 20. nr. 984. (40796)
- Rammus, Mihkel Jaagu p., v. a. Kambja vallaval. 23. 1. 20 a. nr. 410/310. (40795)
- Zoobel, August Karli p., v. a. Vana-Kuuste vallaval. 4. 1. 20 a. nr. 459. (40795)
- Sulbi, Daavet Jaani p., v. a. Mäksa vallaval. 3. 6. 21 a. nr. 420. (40795)
- Zoobel, Rosalie Anna t., v. a. Haaslava vallaval. 15. 5. 20 a. nr. 594. (40795)
- Int, Anna Mari t., v. a. Kavastu vallaval. 10. 12. 19 a. nr. 191. (40794)
- Ilda, Anna Jakobi t., v. a. Tartu linna pol. 2. jsk. ülemalt 9. 12. 19 a. nr. 4649. (40794)
- Paju, Hilda Armanda Jaani t., v. a. Tall. linna pol. 1. jsk. ülemalt 3. 1. 20 a. nr. 5555. (40794)
- Tukmatschov, Merkuri Ivani p., v. a. Kastre-Võnnu vallaval. 10. 12. 25 a. nr. 847. (40794)
- Kraus, Marie Peetri t., v. a. Kastre-Võnnu vallaval. 27. 1. 20 a. nr. 891. (40793)
- Ilpus, Miina Joosepi t., v. a. Meeksi vallaval. 27. 3. 20 a. nr. 914. (40793)
- Jõepera, Jaan Daaveti p., v. a. Kastre-Võnnu vallaval. 8. 3. 21 a. nr. 1572. (40793)
- Põvvat, Daavet Jakobi p., v. a. Kastre-Võnnu vallaval. 10. 3. 25 a. nr. 552. (40793)

- Akkert, Oskar Jaani p., v. a. Tartu linna pol. 3. jsk. ülemalt 7. 1. 21 a. nr. 12539. (40793)
- Ustal, Egon Gustavi p., v. a. Tall. linna pol. 6. jsk. 30. 3. 20 a. nr. 6768. (40828)
- Viedemann, Anna, v. a. Tall. linna pol. 5. jsk. nr. 14498. (40928)
- Nõmberg, Jenny, v. a. Palmse vallaval. 14. 2. 21 a. nr. 1130. (40926)
- Pikkov, Johannes, v. a. 5. jsk. politseikomissariilt Tallinnas 12. 8. 26 a. nr. 1352. (40927)
- Paermann, Eliise, v. a. Tall. linna pol. 5. jsk. ülemalt 16. 3. 20 a. nr. 9626. (40928)
- Siffer, Elfriede, v. a. 5. jsk. politseikomissariilt Tallinnas 2. 2. 26 a. nr. 188. (40929)
- Viilma, Helmi, v. a. Tall. linna pol. 5. jsk. ülemalt 8. 9. 21 a. nr. 14490. (40930)
- Niin, Anna, v. a. Tall. linna pol. 5. jsk. 9. 1. 19 a. nr. 6045. (40931)
- Nurm, Arnold Augusti p., v. a. Tall. linna pol. 4. jsk. 16. 9. 25 a. nr. 2012. (41076)
- Teder, Eduard August Juhani p., v. a. Raudteede pol. ülemalt 24. 1. 20 a. nr. 6192. (41077)
- Luiska, Karl Jüri p., v. a. Tall. linna pol. 4. jsk. 23. 7. 23 a. nr. 1611. (41078)
- Vahar, Valter Friedrichi p., v. a. Tall. linna pol. 4. jsk. ülemalt 18. 7. 25 a. nr. 1618. (41079)
- Kägu, Johannes Mardi p., v. a. Tartu linna pol. 1. jsk. 9. 9. 25 a. nr. 800. (41080)
- Pihlakas, Marie Tooma t., v. a. Küti vallaval. 24. 3. 20 a. nr. 364. (41081)
- Ritsberg, Oskar Viido p., v. a. 4. jsk. politseikomissariilt Tallinnas, nr. 1435. (41082)
- Olmberg, Johannes Johani p., v. a. Rae vallaval. 1919 a. (41146)
- Tasson, Marie Johani t., v. a. Riisepere vallaval. (41147)
- Sebber, Anette Mardi t., v. a. Tall. linna pol. 4. jsk. 1. 7. 24 a. nr. 17965. (41148)
- Rink, Roman Jaani p., v. a. Tall. linna pol. 2. jsk. 1925 a. (41149)
- Steinberg, Leopold Pritsu p., v. a. Tall. linna pol. 1. jsk. ülemalt 21. 7. 21 a. nr. 13221. (41150)
- Riksa, Herman Hansu p., Vääna vallaval. aprillikuul 1920 a. nr. 654. (41348)
- Jaagus, Leena Madise t., v. a. Harku vallaval. 2. 3. 20 a. nr. 968. (41349)
- Männioks, Leena Hindreku t., v. a. Rae vallaval. 23. 12. 19 a. nr. 179. (41350)
- Krönström, Gottlieb Eduard Jüri p., v. a. Prangli vallaval. 1920 a. nr. 129. (41801)
- Orav, Martha Jaani t., v. a. Harku vallaval. 1923 a. nr. 586. (41805)
- Praks, Aleksander Otto p., v. a. Vääna vallaval. 1921 a. nr. 40. (41806)
- Roodi, Jakob Jakobi p., v. a. Rae vallaval. 23. 2. 26 a. nr. 1176. (41807)
- Roodi, Triinu Jüri t., v. a. Rae vallaval. 1922 a. nr. 2315. (41808)
- Bergmann, Jüri Viuu p., v. a. Vigala vallaval. 31. 12. 21 a. nr. 1677. (41551)
- Tonna, August Tõnise p., v. a. Velise vallaval. 30. 8. 21 a. nr. 755. (41552)
- Alberg, Kusta Jaani p., v. a. Luiste vallaval. 27. 2. 20 a. nr. 598. (41553)
- Palumann, Johannes Jaani p., v. a. Luiste vallaval. 1. 9. 20 a. nr. 613. (41554)
- Paas, Bernhard Peetri p., v. a. Mõniste vallaval. 13. 4. 20 a. nr. 642. (41704)
- Iives, Ida Mihkli t., v. a. Saru vallaval. 10. 2. 20 a. nr. 268. (41705)
- Karp, Anna Andrei t., v. a. Mõniste vallaval. 24. 8. 21 a. nr. 858. (41706)
- Jääger, Johannes Adami p., v. a. Tartu linna pol. 1. jsk. ülemalt 8. 7. 23 a. nr. 597. (41708)
- Künnapuu, Alfred Roberti p., v. a. Kooraste vallaval. 23. 12. 21 a. nr. 850. (41709)
- Eriks, Adolf Andrese p., v. a. Kalvi vallaval. 2. 9. 22 a. nr. 1849. (41710)
- Võsso, Oskar Jakobi p., v. a. Järve vallaval. 22. 4. 20 a. nr. 722. (41711)
- Seefeldt, Juhan Jaani p., v. a. Undla vallaval. 2. 10. 25 a. (41712)
- Käärid, Arnold Jüri p., v. a. Narva-Jõesuu jsk. pol. ülemalt 16. 9. 20 a. nr. 555. (41713)
- Õun, Helene Juuli t., v. a. Nõmküla vallaval. 7. 2. 20 a. nr. 557. (41714)
- Laam, Miina Martini t., v. a. Adavere vallaval. 12. 12. 19 a. nr. 23. (41715)
- Turro, Mari Hansu t., v. a. Adavere vallaval. 14. 12. 19 a. nr. 492. (41716)
- Hang, Voldemar Johannese p., v. a. Haljala vallaval. 20. 2. 25 a. nr. 263. (41722)

Vahtra, Liisa Joosepi t., v. a. Rägavere vallaval. 12. 12. 1919 a. nr. 85. (41719)
 Eriit, Peeter Juhani p., v. a. Rägavere vallaval. 4. 3. 24 a. nr. 42. (41720)
 Janus, Kristjan Mihkli p., v. a. Tallinna pol. 4. jsk. ülemalt 13. 11. 22 a. nr. 1857. (41721)
 Eichmann, Anna Abrami t., v. a. Haljala vallaval. nr. 697. (41722)
 Tamm, Jüri Andrese p., v. a. Pärnu linna pol. ülemalt 7. 1. 21 a. nr. 12893. (41724)
 Veermann, Harald Roberti p., v. a. Palmse vallaval. 13. 10. 25 a. nr. 575. (41725)
 Kilp, Magda Aleksandri t., v. a. 15. 11. 21 a. nr. 12665-a. (41726)
 Jurask, Linnart Iisaku p., v. a. Tsooru vallaval. 16. 12. 19 a. nr. 266. (41727)
 Kapp, Johannes Peetri p., v. a. Tsooru vallaval. 31. 12. 21 a. nr. 978. (41728)
 Ilver, Eduard Richardi p., v. a. Tsooru vallaval. 10. 10. 24 a. nr. 58. (41729)
 Hannus, Mihkel Juhani p., v. a. Kunda-Malla vallaval. 17. 12. 19 a. nr. 629. (41730)
 Sepp, Madis Jakobi p., v. a. Haljala vallaval. 5. 12. 19 a. nr. 184. (41731)

Kuulutus

Jõhvi jaoskonna politseikomissar Virumaal annab teada, et 28. nov. 1926 a. kell 10 hommiku müüakse Püssi vallas, Moldova külas

enampakkumisel

Richard Sandberg'i päralt olev varandus, mis koosneb ühest hobusest ja ühest lehmast, hinnatud 9 000 marga peale, mitmesuguste maksude sissenõudmiseks.

Müüdavaid asju võib näha oksjoni päeval 28.XI.26.

Pakkumine algab hinnatud summast.

Jõhvis, 8. nov. 1926 a.

Nr. 010143.

H. Raukas

Jaoskonna komissar.

Kuulutus.

1. jaoskonna politseikomissar Pärnumaal annab teada, et 15. nov. 1926. a. kell 11 müüakse Audru vallamajas, Pärnumaal,

enampakkumisel

kohemaksetava raha eest firma The Estonian Timber co Limited (end. firma Schmuljan & Ko) päralt olev varandus, mis koosneb 1) 95 jooksvast süllast arsinapikkustest kasepuudest ja 2) 13¹/₄ jooksvast süllast arsinapikkustest segapuudest, mis hinnatud 51.419 mrk. peale, metsatööstuse maksu sissenõudmiseks. Müüdavaid puid võib näha igal ajal Audru metskonna Soosaare vahtkonnas.

Pakkumine algab hinnatud summast.

Pärnus,

6. novembril 1926 a.

Nr. 2677.

Ravell

I. jsk. Politseikomis. Pärnumaal.

Kuulutus.

Jõhvi jaoskonna politseikomissar Virumaal annab teada, et 25. nov. 1926 a. kell 12 päeval müüakse Püssi vallas, Purtse-Napal

enampakkumisel

Heinrich Nikolai päralt olev varandus, mis koosneb mitmesugusest majamööblist, näiteks: sohva, tugitoolid, pehmed toolid, puhvetikapp, lauad, kummut, jalagaõmblusmasin j. n. e. teistkordselt: kaks sõiduvankrit ja üks saan, hinnatud 19.900 mrk. peale, rendivõla sissenõudmiseks.

Müüdavaid asju võib näha oksjoni päeval 25. XI. 26.

Pakkumine algab hinnatud summast.

Jõhvis, 6. nov. 1926 a.

Nr. 09627. 08145.

H. Raukas.

Jaoskonna komissar.